

Egy különleges kötet elé

Könnyű dolog Domokos Péter professzort köszönteni a hetvenedik születésnapján. Hiszen az ünnepléshez „csak” ismertség és elismertség szükségeltetik, márpedig ki is állna hozzánk közelebb, mint ő, aki itt, az ELTE Finnugor Tanszéke berkeiben, mindannyiunknak tanára, főnöke vagy közvetlen munkatársa immár évtizedek óta; s ki is érdemelne nagyobb elismerést, mint ő, akit az egész finnugrisztika, s nem különben a filológia a finnugor népek irodalmának páratlan tudósaként tart számon.

Nehéz dolog Domokos Péter professzort köszönteni a hetvenedik születésnapján. Hiszen mit meg nem írtak már róla jól megérdemelt laudációkban, melyek hol egy-egy nagy művének méltó visszhangjaként, hol életének kerek évfordulóin hangzottak el, s láttak napvilágot. Amikor hatvanadik születésnapján tanárai, munkatársai és tisztelői emlékkötettel ünnepelték, jeles kor- és tudóstársa, Rédei Károly professzor úr köszöntötte, s emelte ki tudósi, pedagógusi munkásságának, színes emberi egyéniségének legjelesebb vonásait. Öt évre rá maga az ünnepelt tisztelt meg bennünket egy írásából szerkesztett tartalmas gyűjteménnyel, appendixként felidézve benne e laudációt, melyhez hozzátenni valónk alig lehet. Ha csak az nem, hogy amikor a múlt nyáron Domokos professzort Joskar-Olában, a finnugristák tizedik, jubileumi nemzetközi kongresszusának megnyitóján mint elsőnek felkért plenáris előadót hallgattuk, kétségünk sem lehetett felőle: személyében valóban a jelenkori finnugrisztika legjelesebbjeinek egyikét köszönthetjük – ezúttal egy újabb évtizednyi munkával megtoldott, gazdag életmű méltánylásaképpen.

Fejtőrető dolog Domokos Péter professzort köszönteni a hetvenedik születésnapján. Hiszen azt könnyű volt elhatározni, hogy ezúttal mi, a mindennapi munkában hozzá legközelebb állók, tanszéki munkatársai és tanuló-tanító doktoriskolásai ajándékozzuk

meg őt egy kötettel – de hát mi is legyen a tartalma, ha már kezünkben tarthatjuk a tiszteletére és az általa írt tanulmányköteteket? Nos, a következőkre jutottunk: ha volt már ünnepi könyv számára és saját tollából, akkor jelenjék meg most egy olyan kötet, amely szellemében idézi fel Domokos Péter munkásságát. Amit az olvasó a kezében tart, egy ünnepeltünk tiszteletére készített fordításkötet – ahogyan a címe is sejteti: „kóstoló” a finnugor népek irodalmának folklórkincséből és szépirodalmából: általunk elsőként magyarra átültetett kisebb művek kínálata. Vannak itt finn, észt, karél, lapp, mordvin, cseremis, votják és osztják szövegek, népköltészetiek és szépirodalmiak – ha nem is hiánytalan, de széles színskála a finnugor népek palettájáról. S hogy a bemutatás még teljesebb és tanulságosabb legyen, mindezt két nyelven adjuk közre, a finnugor nyelvek ismerői számára közkinccsé téve ezzel e művek eredeti szövegét is. Ajándékunk Domokos Péternek így hát egyszersmind a finnugor filológia ajándéka is önmagának.

Örömteli dolog Domokos Péter professzort köszönteni a hetvenedik születésnapján. Hiszen ha tudjuk is, hogy – az életkor és a törvény hajthatatlansága folytán – „hivatalosan” végképp nyugdíjba vonul, a valóságban mégsem búcsúztatjuk, tudósként és oktatóként minden remény szerint töretlenül folytatja tevékenységét. Így hát csak egy pillanatra állunk meg, e kis kötettel is kifejezni tiszteletünket a Professzor Úr iránt, köszönetet mondani az eddigiekért, tudományos eredményekben, egészségben és emberi örömeiben gazdag életet kívánva további hosszú évtizedekre – amúgy pedig szobája, katedrája és munkatársai megbecsülése töretlenül várja és megilleti.

Budapest, 2006. január 15-én

Mindannyiunk nevében – tanítványa, tisztelő munkatársa és utóda a tanszék élén

Havas Ferenc

Предисловие к необычному сборнику

Как легко поздравлять профессора Петера Домокоша с 70-летием! Ведь для поздравления требуется «лишь» одно: надо хорошо знать и почитать юбиляра. А кого же нам знать лучше, как ни его, на протяжении десятилетий работавшего рядом с нами в качестве преподавателя, руководителя или просто коллеги; и чья деятельность может вызывать большее признание, чем его, считающегося – по общему мнению не только филологов, но и всех финно-угроведов – выдающимся исследователем литературы финно-угорских народов.

Как трудно найти нужные слова для приветственной речи в честь семидесятилетия профессора Петера Домокоша! Ведь все слова столь заслуженного им признания уже давно сказаны, произнесены и написаны, во всевозможных отзывах и рецензиях по случаю выхода в свет его трудов или на предыдущих его юбилеях. В сборнике статей, изданном его коллегами и почитателями в честь 60-летия профессора, с приветственными словами к нему обратился его выдающийся современник и товарищ по научной деятельности профессор Карой Редери, отметивший наиболее значительные черты научной, педагогической деятельности, яркой человеческой личности юбиляра. Через пять лет и сам юбиляр порадовал нас огромным трудом, составленным из его сочинений, приложив к нему и эту приветственную речь, к которой мы едва ли сможем что-либо добавить. Пожалуй, лишь тот штрих, что прошлым летом в Йошкар-Оле, слушая пленарный доклад профессора Домокоша на открытии юбилейного, десятого конгресса финно-угроведов, мы отчётливо сознавали, что в его лице чувствуется один из наиболее выдающихся современных финно-угроведов, обогативший науку плодами ещё одного десятилетия напряженной работы.

Как невероятно сложно поздравлять профессора Домокоша с его 70-десятилетием! Конечно, проще простого было принять решение, что мы, люди, работающие бок о бок с ним, сотрудники кафедры и её аспиранты, преподнесём ему на юбилей сборник. Но каким

должно быть его содержание? Ведь труды, написанные в его честь и им самим, уже существуют. В результате мы пришли к следующему решению: если подобные книги уже есть, мы подготовим такой сборник, который по своему духу будет соответствовать научной деятельности Петера Домокоша. Книга, которую вы держите сейчас в руках, представляет собой сборник переводов, сделанных в честь нашего юбиляра: это впервые увидевшие свет на венгерском языке небольшие произведения фольклора и художественной литературы финно-угорских народов, переведенные нами, близкими к нему коллегами и его аспирантами—младшими научными сотрудниками. Вы найдёте здесь финские, карельские, саамские, мордовские, марийские, удмуртские и хантыйские тексты, произведения народной поэзии и художественной литературы финно-угорских народов, представленных хоть и не в полном объёме, но, тем не менее, достаточно широко. А для того, чтобы сделать знакомство с ними ещё более полным и полезным, мы приводим их на обоих языках, что даст возможность тем, кто владеет финно-угорскими языками, прочитать их на языке источника. Таким образом, подарок Петеру Домокошу можно считать и подарком, преподнесённым финно-угорской филологией самой себе.

А как приятно поздравлять профессора с его семидесятилетием, зная, что, несмотря на то, что он – ввиду неумолимости возраста и закона – «официально» и выходит на пенсию, в действительности же он не прощается с нами, поскольку у нас есть все основания надеяться, что он и дальше будет продолжать свою педагогическую и научную деятельность. А сейчас мы лишь на минуту останавливаемся, чтобы, преподнося этот сборник, выразить своё уважение профессору Домокошу, поблагодарить его за всё, что он сделал, и пожелать ему счастья, здоровья, долголетия и новых научных достижений. И напомнить, что его кабинет в университете, его кафедра и неизменное уважение коллег всегда остаются за ним.

Будапешт, 15 января 2006 года

От имени всех – его ученик, коллега и преемник на посту заведующего кафедрой

Ференц Хаваш